

Діло

виходить щодня рано

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, П. пов.
Конто почт. ш. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“, Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописи не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-00 зод.
Чвертьрічно 15-00 „
Піврічно 30-00 „
Річно 60-00 „

ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці і Канаді,
Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 7-50 зод., Німеччині 7-50 зод.,
Швейцарії 6 шв. фр., Чехословач-
чині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бол-
гарії 7-50 зод., Австрії 7-50 зод.,
Збірає адреси і зод.

Телеф. Редакції 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
25 сот.

Перед виїздом на вакації

не забудьте забезпечити свого мешкання
від крадіжки із вломом у

Т-ві Взаємних Обезпечень „Дністер“

у Львові, вул. Руська ч. 20.

ЩАВНИЦЯ

Д-р Маркіян ДЗЕРОВИЧ

(Львів, Кожановського ч. 100)

ордикує як щорічно

у „Редуті“ від 10. V. до 10. IX.

1919

4—6

Зїзд українського вчительства.

З приводу 26-их Загальних Зборів Т-ва „Взаїмна Поміч Українського Вчительства“
у Львові дня 4. липня ц. р.

Одним з найважливіших моментів життя лю-
дини нинішніх днів є здобувати можливості до
існування через творення організацій, які ка-
літальізують цінності одиниць, творилиб джере-
ло самооборони мас. Під нинішню пору кожна
людина мусить йти в гурт і щоби в ньому забез-
печувати основи свого буття. Це було зрештою
і всьди на всіх царинах вселенної, де тільки по-
встало життя; це має своє припорошення в на-
роді, що творять державні організми; це гурто-
ве об'єднання найбільш потрібне повнозрілим
народом, а таке єднання спільних сил потрібне
і одиницям, що належать до якоїнебудь про-
фесії.

Вагу принципу „гуртування“ зрозуміло у-
країнське громадянство, коли створило численні
культурно-освітні й господарчі організації. Те
саме зрозуміло також українське вчительство в
Польщі, яке для об'єднання професійних сил ство-
рило одну з найкращих українських установ —
„Взаїмну Поміч Українського Вчительства“.

Саме ця організація, що об'єднує все світлове
й характерне українське вчительство, збирається
в дні 4. липня 1931 р. у Львові відбутися свій
26-ий черговий Загальний Збір, який можемо
назвати „Учительським Союзом“. Про саму ор-
ганізацію В. П. У. В. писалося вже так багато,
що зайвим є повторити її завдання і здобутки
пововно. Обмежимося тільки до деяких цифр
уже з останнього року, які самі засвідчать, чим
є об'єднання наших учительських сил.

На матеріальній діяльності добуло Товариство
наибільше, як про це свідчать останній білєнс.
А саме: а) 2 величаві будівлі у Львові й Ворохті;
б) парцелі в Криничі та дім у Муніні; в) готів-
ковий запас помертвого фонду в сумі 37.757
зод.; г) готівковий запас допомогового фонду в
сумі 25.686 зод.; д) свіжо zaloжена шадница
„Учительська Каса“, до якої обов'язково кожний
член вносить що-місяця 1 зод. ошатності; е) до-
помоговий фонд, з якого в одному році виплачено
членам і вдовам та сиротам по учителях безво-
ротних підмог на суму 12.223 і зворотних на су-
му 10.760 зод. Вже в біжучому році виплатило
Товариство 8 родинам після смерті їх батьків
понад 15.000 зод. з помертвого фонду, чим втер-
ло не одну слюзу вдові і сироті.

Крім матеріальної діяльності веде Товариство
енергійну працю в допомозі членам над інтелек-
туальним їх розвитком. Видає двічі в місяць
свій ставовий орган „Учительське Слово“, а та-
кож педагогічний журнал „Шлях Виховання й
Навчання“ з додатком „Методика і Шкільна
Практика“, в якому обговорюються різні педа-
гогічні й наукові проблеми. Має свою власну
„Центральну Педагогічну Бібліотеку“ у Львові,
яку заповнює що-року найціннішими педагогіч-
но-науковими творами в усіх майже словянських
мовах та німецькій, англійській і французькій.
Проводить Товариство живу культурну працю і
на провінції в своїх Окружних Відділах. В деко-
трих із них є гарні педагогічні бібліотеки; члени
читають на сходинах цікаві реферати на педаго-
гічні й методичні теми та переводять зразкові
лекції; нерідко бувають візити й на інші нау-
кові теми, головню фізичній.

Важко зазначити, що суспільна активність
вчительства в мин. році, такому винятковому в
житті українського народу, втрималася на непо-
рушному рівні традиційної ідеальності і реальної
праці. Про це читаємо в річному звітному Голо-
вного Проводу „В. П. У. В.“: „Маніфестацій-
них візунків праці (зборів, нарад, сходів) було
в останньому році в порівнянні з попередніми

менше; зате поглиблено всюди органічну куль-
турну й економічну працю. Не зменшилася пра-
ця нашого вчительства в національних устано-
вах, тільки прибрала деякі нові методи й такти-
ку. Назагал наші національні інституції розви-
ваються даліше працею ідейного нашого вчи-
тельства“.

В природі учительської професійної праці
лежать усе міцні підстави ідейного населення і
громадянської свідомості. Ці елементи були по-
стійним промотором розвитку організації і шо-
денної праці її членів. Про це говориться в річ-
ному звітному Головного Проводу („Учитель-
ське Слово“ з 1.—15. червня 1931. ч. 11—12)
так: „Ми все були й остали по нинішній день
свідомі високої правди, що „доля народу в руках
учителя“. І нема між нами ні одного члена ор-
ганізації, який при білійній праці не мав би на оці
цей відповідальний місі. Як організація в цілому
так і всі члени поодинокі свої національні обо-
в'язки зповні розуміють. Ми знаємо, що переби-
раємо в свої руки найдорожчий скарб, який
мають кожний батько-мати — дитину, і що саме
учитель душою цієї дитини може виглядати як
найцінніший брильянт, або... зовсім її зломити.
Нині йде боротьба за виховання в цілому світі
і тому не буде перебільшення, коли скажемо, що
нинішню добу можна назвати добою боротьби за
школу й учителя! З того погляду кожний член
нашої організації обов'язаний вплинути в себе і
запнати свою совість про недавнє минуле. Кож-
ному вчителю при таких підсумках повинні на-
сунутися принципи, голошені великими мисли-
телями всіх часів: ідея учительських і громад-
ських чеснот, ідея творчої праці, тверда воля і
хотіння підприємливості. Праця — це єдиний
закон і регулятор світу. Законом праці сильніші
змушують слабших. Цей закон хоронить людські
спільноти — народи й держави від розкладу й
упадку. Сьогодні в день нашого обрахунку кож-
ний член організації повинен оглянути в себе та
свою душу, чи не марнував він хвилини свого жи-
ття, чи виводив працю свої дні, бо тільки фак-
тами праці міг він двигати себе як учителя і гро-
мадянина, своїх учнів — а посередньо й цілу
нашу суспільність“.

Провід українського вчительства старався
вести своїх членів ясним шляхом ідейної праці.
Накреслений ним план праці засвідчує це пропе-
чисто. „Не все — читаємо далі в „Уч. Сл.“ — хо-
ча виходило з наших найкращих та найідейні-

ших бажань, удалося нам переіменити в чин. По-
перек шляху нашої конкретної праці станули
стихийні перешкоди, котрі нам було трудно опа-
рувати. Не всіли проминути одні перепони, як
наступили інші, знов від нас незалежні, котрі
спричинили службові перенесення найідейніших
та найактивніших членів організації, навіть чле-
нів самого найвищого проводу й обезсилили нас
поважно. Хто знає, чим є службові перенесення
в житті спеціально народнього вчителя, той не
подивується нам, коли скажемо, що вони стви-
лювали наш загаль та заколотили спокійну ор-
ганізаційну працю нашого Товариства. Якоїж тре-
ба було великої сили волі, розваги і критичної
поведінки, щоби під обухом тяжких психічних
настроїв не припинився живчик організаційно-
го життя!“.

Наше вчительство переболіло всі перешкоди.
Воно у своїй масі втрималося на випробованих
позичках професійної, суспільної і національної
гідності. Цей факт називаємо його становою
арістією.

Складовою частиною організаційної праці
„В. П. У. В.“ є діяльність нашого вчительства на
міжнародній міжорганізаційній арені. Про цю
діяльність праці подано в звітному такій оцін-
ку: „Нашу внутрішню організаційну працю
зміцнили ми й поповнили налаштуванням між-
організаційних міжнародніх зв'язків, як активні
члени „Федерації Учительських Організацій
Славянських Народів“ та „Міжнародної Феде-
рації Учительських Організацій“ з осідком у Па-
рижі. Наша активність вплинула в живому об-
міні професійною і педагогічною літературою зі
сфедерованими вчительськими товариствами та
реальним інформуванням про потреби й завдан-
ня організації. Наші представники брали ак-
тивну участь у з'їздах тих міжнародніх учитель-
ських установ (у Зїзді „Федерації Учительських
Організацій Славянських Народів“ у Познані в
1929 р. та в Зїзді „Міжнародної Федерації Учи-
тельських Організацій“ у Празі 1930 р.). Наша
приналежність до тих міжнародніх учитель-
ських установ причиняється до нашої популяр-
ності серед учительства європейських народів.
Неоднї учитель в Європі вперше довідався зі
сторінок офіційного органу „Міжнародної
Федерації Учительських Організацій“ та з уст
нашого представника в Празі про існування у
Східній Європі великого українського народу,
його шкільництва й учительства. Та найбільше
такі значіння мають ці зв'язки в культурній ді-
ляції, бо вможливають нам безпосередній до-
ступ до джерел європейської професійної і педа-
гогічної літератури“.

Добрим і випробованим шляхом ідейної
праці розвивається професійна організація на-
шого вчительства. Далека від вузької професій-
ності і ставової виключності, зворується вона
в усіх своїх починаннях на ідеях найширшого
громадського духа. З того погляду є вона цінним
капіталом у наших національних змаганнях. Ві-
римо, що й у найтяжчих хвилинах життя укра-
їнського народу ця організація захищатиметься ві-
рною своїм традиціям і стоятиме непохитно на сто-
роні вільних змагань рідного народу.

Лист із Бразилії.

Наслідки конфлікту з Німеччиною. — Республіканська партія. — Операції з кавою. —
Президент і санация фінансів. — Грунт під революцію.

Останні роки в економічному положенні
Бразилії носили всі симптоми кризи, якої зародилася
ще наприкінці світової війни. Вира-
ді участь бразилійської республіки у війні була,
так мовити, формальною, та проте її наслідки за-
важили неабияк на фінансовій рівновазі краю і
виявилися в першу чергу великою депрессією
мільйонів. Своєю участю у війні Бразилія відрі-
жала себе від середньо-європейських ринків збу-
ту, чи пак: не зуміла використати свого поло-
ження продуцента так, як наприклад її сусідка
Аргентина, і не змігла стягнути від воюючих кра-
їн золота. А що гірше, вона, полишена трохи не
виключно на заграничний промисел, відгородила
себе від зешового промислу німецького зневолю-

ючи себе користуватися північно-американським
промислом, дорогим і не у всякому рівновартим
з німецьким. І внаслідок нерациональної госпо-
дарки Бразилія все глибше і глибше тонула в мо-
рі всезаливаючого американського капіталу,
фінансове життя країни розхитувалося. Молоді
зубожіння захоплювали країну у свої удлини
обійми все більше і більше.

А раз з тим стара республіканська пар-
тія, партія, що мала всі риси олігархії, не члени-
лася з опінією краю, ведучи політику методами
загально-американської корупції та непотизму.
Партія вбога на мужів з ширшим державним сві-
тоглядом, — не брала собі до серця майбутнього
краю, побила політику з дня на день гогола олою

полатайків, спираючися на заграничні, північно-американські і англійські кредити. І вишубочувати машини адиротва у себе дома поза всі межі.

Множилися зграя неробів, урядовців, які алебильного мали лише ті кваліфікації, що були своїми депутатами або міністрами, або їх споків, нероза навіть не мали приміщення в ніякому уряді. Випали гучні свята та бенкети, щоб похвалитися перед світом багатствами країни. Засліплена олігархія, складена з доробочників-парвенців, що забагатіли коштом висмоктуваних наемників, яка поза Париж і Ріверу не признавала нічого на світі, вносила в суспільство все, що Париж мав негативного: деморалізацію, ласку, розтрата і легководність. На наслідки аномалії не звертали уваги. Вся фінансова політика зводилася до того, щоб утримати при житті „oberer teufelstausend“ плянтаторів кави, а відтак і з цього інтересу виробити діїну корову, яка мала задоволювати всі потреби карнавалової політики.

Що з того, що не було попиту на бразилійську каву, бо до її управи не прикладали вимагати форми добайливої та раціональної господарки? Уряд не рахувався з дієвистію. Без огляду на те, чи його інтереси ставали нестерпним тягарем у господарстві країни. І він воював з клікою плянтаторів кави, приймав у депозит їхню каву без вастереження, накопичував запаси до небувалих розмірів, обмежував каву, притримуючи її надвипику, яка досягла карколомної висоти приблизно 20 мільйонів мішків (по 60 кіло), і таким робом з одного боку спричинявав обниження якості кави через її відсутність, а з другого боку обмежував її ціну на світовому ринку. Не дивлячися на те, уряд лупив країну всілякими драчками і платив плянтаторам вищі ціни, ніж ціни існуючі, а зате обмежував експорт кави зносними платежами, які мали задоволювати потреби розтратаї адміністрації. І без скрупулів висипав на дно моря надмірні запаси, нікому не потрібні. Справді спеціальна економічна політика, яка не наводить аналогії ніде в цілому світі!

На попереднього президента Вашингтона Люїза вклала кліка велике завдання санації фінансів країни, придавши йому атрибут найкращого бразилійського фінансового фахівця. База економічної реформи мала очевидно творити нава. Та, що було діяти, коли ця база почала вже треміти? Високі оплати на експорт спричинили бойкот бразилійської кави найкращим її консументом Північною Америкою, а запаси кави зростали до великих розмірів. Та уряд, виконуючи диктат своїх панів, плянтаторів-фаєндепрів, накопичував каву далі, щедро її оплачуючи й утримуючи в силі фіктивні її ціни. А мільрейс котився в долину й росла дорожнеча, під тиском якої замирало життя мас.

І Вашингтон Люїз зробив останню спробу. Ще раз добула Бразилія від Півн. Америки і Ан-

галії позичку та обернула її на стабілізацію мільрейса, себто на заміну мільрейса „крузейром“, якого вартість у відношенні до долара представлялася як 8.5:1. Та це був тільки початок кінця. Головна база фінансових калькуляцій реформатора — кави, захиталася до речки; ціна кави почала стрімголов падати і дійшло до того, що ціна мішка кави в душі з 45 мільр. впала на 8—10 мільр. І прийшов переполох, а вкупі з тим хліборобству Бразилії загрожала смерть.

На цьому ґрунті дозрівала революція. Даремно струпилилась республіканська партія виситовалася на те, щоб утримати в руках владу.

Вибори нового президента, переведені пасильством і корупцією дали нібито перемогу давній олігархії в особі Жуліо Престеса, та перемога була ілюзорною. В країні кипіло, опозиція, демократична партія, мобілізувалася, наближа-

лася рішуча хвилина. І революція, добре підготовлена, вибухнула із двох кінців, з півдня з Ріо Гранде до Сул, та з півночі, головню з Мілао Жерайс, пішов наступ на федеральну територію, Ріо де Жанейро і на Сан-Павлу, де олігархія мала найсильнішу базу. І уряд і революціонери були добре організовані, тим то країна опинилася в огні справжньої війни. Ненадібно військовий команда заявила за революціонерами і конфлікт був вирішений. Арештували урядового президента Вашингтона Люїза і депортували його; майбутній президент Жуліо Престес утік; поарештували і поставили під суд усіх важливіших представників давнього режиму. — владу перейняв речник опозиції Жетуліо Варгас в ролі диктатора, що сперся на військовий тимчасовий уряд. Все те сталося в місяці жовтні минулого року із того часу ніщо не змінилось.

П. Карманський.

Українці на I. Всеславянськiм Пластовiм Зiзді.

Тисячі учасників. — Табор українських пластунок. — Українські пісні й танці. — Наш виступ на міжнародній арені.

В Празі відбувається перший всеславянський зiзд пластунів (скаутів). Зі всіх усюдів приїхали тисячі молоді всіх славянських народів та інших представників широко поширеного світового пластового руху.

Лише Галичина не мала змоги вислати цим разом своїх юнаків на зiзд, бо „пацифікація“ зовсім обезкровила галицький український пласт, що вже здавна набрав поважних розмірів та форм. Але не лишилось порожнім місце України. Репрезентували український пласт: Кіш пластунів при українській реформ. реальній гімназії в Ржевниці, Дівочий гурток пластунок ім. Лесі Українки, Команда Союзу українських пласт. емігр., а крім того українські пластуни із Закарпаття. Всі вони виступають помітно на многобарвному тлі пластових змагань та гідно репрезентують український пласт та українців узагалі.

Нині вже відбулися два перші дні зiзду, що має закінчитися 2. VII. Перші два головні дні зiзду мали чудову погоду, що приваблювала тисячі у тін великого гаю, славної „Stromovky“, де в сусідстві павільйонів вистави за кілька днів повстало ніби в казці нове місто — пластовий табір. Є тут свій власний стадіон, сотки куренів, менші табори окремих народів та гуртків, шатра тимчасових реставрацій. Від ранку аж до пізнього часу тут повно руху, барв, співу, сміху, все буває молоде, радісне життя.

Серед різних інших барв вабить табір українських пластунок. Доводилося чути від чужинців, що його оглядали, велику похвалу по мистецьки намальованим орнаментами на брамі цього табору, на якій уміщено й образ патронки — Лесі Українки. Чепурні шатра. Все лагідна, привітлива зустріч пластунок вабить сюди гостей, що часто заходять послухати

співу, або подивитися, як танцюють українські танці.

В таборах повнісінько ріжним віком пластунів: від наймолодших до старих віком, поважних, що кермують цією виховною системою, що мають дати нам нову досконалу людину.

Серед гостей визначається група англійських пластунок у їх темносиніх одностроях, дуже характеристичний гурток шотландців з їх традиційними спілничками. Тут знайдете арабів всіх славянських національних строїв, яких залюбки вживають українці, чехи, словаки, поляки. Час до часу кудись прямує той або інший відділ із своїм прапором, іноді з оркестром, що приграв до кроку.

Число тих, що зіхалися, перейшло всі сподівання. Тож треба було частину більших таборів перенести трохи далі, на острів, де над Влтавою широко розкинені шатра польських та югославянських таборів.

Особливо великий рух в таборах пополуни. Від третьої години на стадіоні відбуваються гри, виступи окремих угруповань, вистави. Програма повторюється щодня з деякими відмінностями. Крім двох сцен (образ з прастоліття „Огонь“ Навмана та „Джерело життя“ — античний образ Шімана) тут відбуваються ріжноманітні виступи, що унаочнюють всебічно життя пластунів, їх тему, змагання, шлях і засоби праці. У вечорі на стадіоні збираються біля ватри, що святочно палахтить в середині широкого кола пластунів і пластунок.

Виступи українських пластунів та пластунок, що пописуються в співах і танцях, притягають до себе чимало видів. Це було вже відзначено і в пресі. Треба відмітити надзвичайно успішне виконання таких танців: „запорожеський“, „козачок“, „коломийка“, „Катерина“, „аркті“

ФЕЙЛЕТОН „ЛІЛА“ З ДНЯ 5. ЛИПНЯ 1931.

ОЛЕСЬ СТЕПОВИЙ.

ЛЯЛЯ.

Я ще ніколи не зустрічав більш забобонних людей, як наші актори.

Ось вам кілька прикладів:

Коли в день приїзду до якогось міста побачуть похорон — буде успіх. Весілля — прогорить театр зовсім.

Упаде приміряник на землю, то краще не грати, буде великий балаган.

Сісти на суфлерську будку — провалити ролі.

Продати перший білет жінці — кляпа, мушині — буде каса.

Покласти афішу на ліжко — дефіцит.

Шити на сцені — зашивати успіх.

Розіб'ється дзеркало в гардеробі — розіб'ється театр.

І ще, ще, ще... без кінця. Попросту дня нема, щоби щонебудь не сталося між нами, тому, що... і тут це відповідна до випадку забобонна причина.

Я мав ляльку.

Така Кольомбіна в масці, з ясним золотим волоссям і чорними очима. Звідкіля вона у мене взялася — історія коротка: Коли ми з Алею з кожним днем все більше ставали для себе чужими, байдужими, далекими, вона одного дня, зовсім несподівано дізнавшись про мою адресу, прислала мені до театру отсю ляльку. (Алея теж мала золоте волосся і чорні очі).

Від того часу ми ані не бачилися, ані не писали до себе.

Лялька стала невідступним товаришем моїх днів. Я прозвав її Алею. Покладу, бувало, її на руки і довго, довго дивлюся на ті чорні очі, а потім гладжу м'яке її золоте волосся.

Зате мене в театрі прозвали „Нюнькою“.

Це-ж образливо, ні? Деякі казали, що я взагалі ніжної вдачі, інші моє привязання до лялі приписували знов „збобілости теперішніх мушин“. А були ще й такі, що в Алі бачили мою давню правдиву Алею... А поправді, я знаю... здається без моєї лялі було б мені невимовно сумно.

Настали гарні, літні дні. У всіх на устах: сонце, свіжий воздух, відпочинок. Як звичайно щодня в таку пору.

Наш театр взяв маршрут на Ворохту і Яремче. Говорили про великі успіхи театру серед великої маси літників, словом гарний зарібок — мурований.

Відкуємося за весь рік — тішились ми.

На конто гарних „аконти“ кожний мріяв про своє: то про гарне вбрання, то про суку найновішої моди, а були й такі, що мріяли про сплату своїх довгів.

Всяким плянам і мріям про гарні заробітки не було кінця в театрі. І я теж, грішний, піду, бувало, з лялею кудись у поле, ляжу в м'яку траву, покладу її біля себе, впилю очі у нескінчену голубині неба — і думаю. Уявляю себе в новому одязі, нібито маю спокійну голову, без гризот про завтра, живу собі, тай тільки думаю, що сцена та театр.

Як ніколи! Чи не гарні часи?

Має щастя наш адміністратор, що втік, а то було б його побили. Куди він нас завів? З наших сподівань — дуля, розвалились мов хатка з капт. Розбилися наші пожевні окуляри. Вже

другий тиждень переслідує нас якийсь „пах“. Щодня сая повна від порожніх крісел. Хоча по тих літниських літників аж голова болить зіхалися з усіх усюдів, навіть багато знайомих, а вірителів, і репертуар ставимо боевий — з „горимо“ щодня без милосердя.

Рішено. Хтось у театрі „пехуваєт“! Перераховували всі і все — не могли якогось догнати. Аж оце одного дня, рано приїгає наша щебетуха Бонця зі страшним відкриттям. Всі остовпіли.

Нещастям, каже, є моя ляля.

Прошу я вас! Чи можете собі уявити моє становище? Що я не переконував, що маємо невдачну публіку, що такі тяжкі часи для театру, що так граємо, що ніхто до нас не ходить — ніхто не сповіря.

„Твоєї лялі в театрі, щоб не було, бо ми скоро з голоду похуємо“ — і кінець.

Як не тяжко це було, а лялю довелося відіслати Марусі, товаришці, що працювала в другому театрі.

У той вечір, коли хтось із наших сказав зібраним на салі семи особам, що з причини малої фреквенції виставу відкидається — я прощався з лялею. Кинув її на ліжко і вибіг на вулицю.

Був гарний місячний вечір. Проходжувалося багато наших літників, яких глибоко вразила відкидана вистава. Ходили люди і вели розмову на тему „нашого бідного театру“.

Коли за два дні переїхали ми на друге літнисько, я не міг переконатися про правдивість тверджень щебетуні Бонці, щодо ликовної моєї лялі. Ледви висіли ми з автобуса, побачили як поза нас переїздало весілля. Женився якийсь бідний адвокатський соліситатор.

Тому і тут ми „дістали в шків“.

— О —

та інші. Деяких з виконавців відмічено особливою похвалою глядачів (О. Сірополько, Е. Яківа, В. Маруняк, М. Лещинський, М. Павлович, М. Сорока). Виступали танцюристи в національних строях. Заспівали українці й сицилійці „Life in the Emerald Ukraine“, чим закінчили свій виступ на другий день зїзду (29. VI.). Гімну вислухано з відданням належної пошести та вставши з місць. Може це вперше, що на міжнародному зїзді відбулась така урочистість щодо нашого гімну.

Виступ українців помітний був і на самім початку свята. Це коли 15.000-ий похід проходив через всю Прагу на „град“ здоровити президента республіки Т. Г. Масарика, українці йшли під своїм прапором, що був високо піднесений та широко розгорнений над їх широкими капелюхами. Прапор несли на чолі відділу, одягнені в національний стрій, хлопень та дівчина.

Не проходить непомітною співучасть наших пластунов також у виставі, що їх під цей час улаштувано у „Виставовій Палаті“. Зноваче такі заходами пластунов української гімназії споруджено український пластовий кіоск. Є тут багато фотографій, що унаочнюють шлях життя пластуна, їх виправи, участь у громадському житті. Ріжні вироби з дерева, солом, паперу, вишивки, образки краєвидів, живопис на шклі,

збірники марок, грошей, гербарій і т. ін. надояють український кіоск, пригарно прикрашений нац. барви. Небракують і діяграм, що поділяють числа щодо розвитку українського пластового коша в Ржевних Богата пластова література (календарі, брошури, часописи) звичайно ілюструють наших пластунов-емігрантів з їх братами з Підкарпаття та Галичини.

29. VI. відбулося урочисте засідання, присвячене ювілею з приводу 20-літньої праці чехословацького пласту. Поруч з іншими представниками, що читали чеських скавтів, проф. К. Подільський в короткій ядерній промові, виголошеній по українськи, привітав чехословацьких пластунов, зїзд та нагадав, що один із славянських народів усе ще знаходиться в неволі та тяжко терпить своє поневолене життя.

Ось так з того короткого опису подій, що відбулися в часі перших днів зїзду бачимо, що українцям пощастило зайняти там доволі видне місце. Треба зовсім поважно рахуватися з цим виступом на міжн. арені. Це заслуга нашої молоді, що працює над собою та змагає до тої прекрасної мети, що її вказує пласт. Заслужили тут і старші дорадники та провідники, серед котрих слід піднести „дрібну“, але велику працю проф. К. Подільського.

Прага, 30. VI. 1931.

Петро Злепко.

9-ий місяць слідчої вязниці голови УНДО, посла д-ра Дмитра Левицького.

З днем 30. червня ц. р. минуло вже вісім місяців від арештування голови Українського Національно-Демократичного Об'єднання, б. голови Української Парламентарної Репрезентації та знову вибраного послом на 1. місці незалежної української лівки з округу Львів-повіт — д-ра Дмитра Левицького. Людина вже немолода і скорована — захворів д-р Дмитро Левицький у вязниці настільки поважно, що перевезено його до санаторії „Червоного Хреста“ у Львові, де й досі перебуває, як в'язень: під п'янами його приймають день і ніч сторожить поліцейський, а в передзвінку днем і ніч перебуває агент поліції.

Дев'ятий місяць перебуває у вязниці найчужбіший український національно-політичний діяч, член парламентарної палати, людина високо-освічена та великої особистої культури, й усе ще не доручено йому особисті акти обвинувачення! Усе ще не знає ані українське громадянство, ані сам в'язень — за що він в'язнений, коли буде суд над ним і яка жде його доля.

Маємо інформації, що посол д-р Дмитро Левицький не вважаючи на поганий стан здоров'я, ні трохи не впа на душі та пильно цікавиться громадянськими справами — поскільки можна цікавитися ними у стінах вязниці!

Подемо це до відома усім тим, які раз-у-раз запитують нашу редакцію про посла д-ра Дмитра Левицького.

Одночасно з д-ром Дм. Левицьким, 30. жовтня минулого року, арештовано також генерального секретаря УНДО, вибраного потім також послом, д-ра Любомира Макарушку. Він перебуває теж уже дев'ятий місяць у слідчій вязниці, також ще без акту обвинувачення, без конкретизованих звинувачень: за що...

Всі найможливіші заходи, які робили рішні ув'язнених послів, щоб випустити їх на волю за кавцією, хоч би й в залишенні їх під поліційним доглядом, усі заперення, що вони не використовуватимуть особистої свободи для втечі — залишилися досі без успіху.

За масову ошадність.

Як боротися з перепонами у пропаганді і збиранні дрібної масової ошадності.

Пропаганда ошадності серед українського населення, що її розпочало в р. 1927. і веде Товариство „Ошадність“ для господарності і добробуту, стрічала у нас, у перших своїх починках, багато невірних та байдужих. Та проте можна сказати, що перші леди проломано.

Ми скріпили й поширили наш клич ошадності піднесенням його до громадянської масової ошадності грошового капіталу, щоб власними, хоча й слабкими силами зібрати потрібні гроше-

ві засоби. Останні статистичні дані Ревізійного Союзу Українських Кооператив виказують зовсім поважні висліди, які нас заохочують до дальшої праці на цій ділянці.

Але в осені 1930 р. при нагоді відомих подій, почали подекуди поліційні органи заборонювати збирання дрібних ошадностей, відбираючи ошадностейі картки та домагаючися покарання тих осіб, що збирали буцім то жертви без дозволу влади. Сталось це між іншими випадками, і в

бути гарно опаленою сонцем і не боятися

ВЕСНЯНОК.

Осягнете це Пані вишивачи

Leschnitzera

вранку та мила, як засоби, які хоронять перед весняними та усуюють їх. Leschnitzer ділає знаменито

№ 315 в кожній кожній аптеці, № 315 в кожній кожній аптеці, № 315 в кожній кожній аптеці

громаді Тучапи, приділений до старости в Городку Яг. В цій громаді є Кружок „Сідеського Господаря“, в котрім виявляв минулого року інж. Ярослав Цімура про значіння господарності й ошадності. Ці виклади сподобалися місцевим громадянам і вони постановили заложити у себе збірницю дрібних ошадностей, щоб припливувати й об'єктивити складання дрібних масових ошадностей та відсилення їх до найближчої кредитової кооперативи „Народний Дім“ в Яворові. Два найбільш охочі молоді господарі: Андрій Дільний та Іван Дембицький вислали угоду повітової кредитової кооперативи „Народний Дім“ в Яворові на заложення збірничі дрібної ошадності в Тучапах, привезли потрібні друки до ведення збірничі та розпочали працю. Люди стали з одушевленням складати дрібні ошадності, бо зголошувалися з великими не тільки господарі, але також господині і молодь, так, що в недовгому часі вже назбиралось понад п'ятсот золотих, ошаджених дрібними грошеними квотами, які вложено в повітовій кредитовій кооперативі в Яворові. І так ставало веселіше в громаді, бо люди вже наперед тішилися, що за кілька місяців зможуть собі ще більше ошадити, так, що заложать власними силами в громаді свою касу ошадності і позичок.

Але найшовся в цій громаді чоловік, що вручив поліції вкладкову картку на дрібні ошадності своєї жінки і доповів, що по хатах збираються примусово латки ніби на ошадність. Звісно вишло донесення поліції, що в громаді збираються латки (жертви), без дозволу влади. Таг повстав млиний карно-адміністративний проступок і староство в Городку 6. листопада 1930 заарештувало обох атаваних громадян, що безкорисно пропанагували ошадність, щоб їх відставити до кредитової кооперативи в хоцен дотичних вкладників, — на пару по 10 зол., або по два дні арешту. По селі пішла чулка, що вже не тільки складати вкладок ошадності, бо поліція заборонила, а староство за це карає. І так справа припинилася...

Оба засуджені звернулися в законнім річниці 7 днів до староства, щоб воно предложило справу окружному карному судові у Львові до вирішення (арт. 618 нового карного поступовання). Окружний суд у Львові, відділ VIII, карний, перевів розправу головну в дні 24. червня ц. р. та ухилив засуд. виданий староством у Городку і виправдав обох обвинувачених. Окружний карний суд у Львові став на тому правному становищі, що заборона збирання латків без дозволу адміністративної влади відноситься до жертв, які має складати громадянство на якусь шть,

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 5. ЛИПНЯ 1931.

ГРИЦЬ СМОЛЬСЬКИЙ.

Раз по Італії.

Зупинка в Кракові. — Віденський музей й опера. — Воєнний спомин. — Венецькі канали та гондоль.

До останньої хвилини я не був певний, чи поїду; клопоту в паспорті. Іхав без ілюзій і солових надій. Перша трюхходина зупинка в Кракові. Хочу побачити костел Францішканів. Властиво не так сам костел, як вітражі Виспільського. Сам костел малий, та стиль робить його великим. Пригадую, скільки я чув про ці вітражі від тих, що студіювали в Краківській Академії. У вітражах Холодного спокої і прозора розпливчастість, у Виспільського неспокій, гра кольорів, схоплена твердою лінією.

Відень! В часі війни переїжджав я сюди, та не той він став, що був. Та й не жалю мені за ним і цілком не тягне заглянути до середини тих хоромів, де ще не так давно проживали ті, що над нами панували. Мене тягне до музею, де побачу елістичне мистецтво.

Музей великий і багатий, якби такий у нас! Входу в салю обрави. Бачу, що їх тут так багато, що за один раз годі все оглянути. Майже всі образи вицишені, що в пороку не побачити, а ледки бачити, як витертий плащ. І тут видно відецьку падаєтєню чистоти. Мене долає дитя-

гає мала розмірами картина „Вогоматір між двома черцями“ Бенедикта Гоццолі та „Св. Серафіан“ Мантенія. Дуже гарна кольоритом „Мати над тілом Христа“ Андреа дель Сарто. Десять усі картини почорніли та посіріли, а ця неначе недавно намальована.

Вечором в опері. Усі місця надиво зайняті, а порожніх нема. Вистава починається точно, на перервах дивна тиша. Мої сусіди і сусідки з усіх сторін держать лібретта і стежать за акцією на сцені. Мене дивує. Театр повний а у Відні певно більше кін, як у Львові. „Кааки Гофмана“ грають може тисячний раз.

Дорога з Відня на полудне для мене не дуже цікава. Тунелі тим менше, бо в часі війни досить надобні вони мені. Ріки Тадіаменто, Лівенца та Піна пригадали мені час, який перемучив тут воюючи за небіжку Австрію. Ті ріки аникають новолі у сутінку вечора, як герої минувшини, а ми наближаємось до Венеції.

Як набило мене колись побачити її, а був я так близько. Стоючи на позиції ось-ось бачу її. Лише заризикувати і піти! Та не довелось! Чи туга за домом, чи може страх не кинути мене туди? Скільки не чув я про неї і не читав! Ще у гімназії професор географії, оповідаючи про Венецію, агадавав про льви на площі св. Марка, розказував про одну паню, яка хвалилася, що була у Венеції. Коли її спитали, чи бачила льви, відповіла: „Саме у той час, коли я там була, їх годували“. Я сам не хотів вірити, що в місто без вулиці, а каміни на деревляних палях.

Поїзд мене, як птах, вузенькою шийкою до стайці. По обох боках вода. Світла грають по воді, а їх відблиск плає широко і глибоко і не задержується. Мене огортає нетерплячка. Врешті ми вискакуємо із вагону на площу перед двірцем, а перед нами вода. Причалою малесенький кораблик і плывемо. Гондоль не бачу. Ще вчора вечором в опері показували її в другій акті. Іада по каналі бачить мене незвичайно. За нами жонуть два шнурки течінок води. Усе пеначе у вапці. Казали, що вода тут брудна, а ця цюго не бачу. Може не бачу серед повні, бо світла, яке мерехтить у воді, так багато, як зірок на небі.

Каміни високі, як ліс видобувають з води і гойдаються. Канал ширшає. Перед нами серед води великий корабель темніє, а на ньому два довгі рядки світел. Певно таким наші батьки їхали до Америки шукати щастя. Коло палати Домів висілаємо. В очах мерехтить місто купається у воді, море вабить до себе. Струйки води вдаряють об камінь, відбиваються, а за ними жонуть другі. Каміни сході ховаються у воді, цікаво, чи відуть аж до дна? Як їх будували? Певно відвертали воду. Кілька кроків від мене сторчать рядки дрючків а води, а між ними хлюпають одна об другу гарні, лискучі гондоль, як чічки серед води і мов лебеді плывуть у гору свої шні. Посередній реакційне місце до сидіння. Ох, як вортить поїхати, та нема... Й... Приїду вдруге, та не сам а з Тобою!

(Прозовичина буде.)

через що зменшуються суспільний маєток і стан дотичного громадянства; а в такому випадку злохота і алєкшення при збірці податків означає в хосей складаючих не зменшують майна дотичного громадянства, а навпаки: ще збільшують, бо вкладник задержує свою платину вкладку і від неї йому приходять ще відсотки. Тому нема правової підстави до покарання обвинувачених.

Ось таким чином усунуто неоправдану перепону у пропаванзі і обиранні дрібною масою ошадности. Справу перевело в суді наше Товариство „Ошадність“, яке займалося об'єктом обвинувачених.

Військова революція в Перу.

В Купко-військової повстанці утворили провозачний уряд, зложений зі старшин, і виконавчий пайку градоном військам. Представник перувійськового уряду полетів до Купко переговорити з повстанцями. Став облоги триває далі.

Студентські справи.

Студії у львівській Політехніці

Львівська Політехніка обнімає 6 відділів, з котрих кожний розпадається ще на відділи, групи та секції. Студії в техніці тривають 4 роки: лише на відділах сухопутним і водним відділі інженерії 4 і пів року. Та в дійсності скільки-то обов'язкових праць (іспитів, лабораторійних виправ, проектів і т. д.) є така значна, що їх виконання майже завжди продовжує студії на 1—2 роки, в залежності від відділу та здібностей і матеріальних засобів студента. Приймають на техніку на підставі зложення вступного іспиту. Окрім того почавши від сідаючого шк. року (себто 1931-32) кандидати мусять піддатися лікарським оглядам.

Відділи в Політехніці та умовини прийняття і студії у них є такі:

I. Відділ інженерії сухопутної і водної, що розпадається на відділи: сухопутний, водний і мірничий. Студії тривають пересічно 5—6 літ. Вступний іспит здається з математики та рисунків.

II. У відділі архітектонічній студії тривають около 5 літ. При вступнім іспиті здається рисунок.

III. Відділ механічний обнімає три відділи: а) машинний з групами: конструкційною, залізничною, технологічною і руховою, б) електричний, в) нафтовий. Відділ механічний кінчає пересічно за 6 літ. Вступний іспит обнімає математику, фізику, нарисну геометрію і рисунки. Крім того при вступному іспиті преводять психотехнічні досліди загальних та технічних здібностей кандидатів. При вношенні подань на механічний відділ добре виказатися принайменше однією місячною механічною практикою.

IV. Студії у відділі хемічній тривають около 5 літ. Вступний іспит здається з фізики, хемії та рисунків.

V. Відділ рільничо-лісовий ділиться на відділи: рільничий і лісовий. Увійти можна студії в тому відділі пересічно за 5 літ. Студенти, що студіюють у рільничім відділі, перебувають перших півтора року у Львові, а даліших 2 і пів року в Дублянах коло Львова. При вступному іспиті здається природничі науки (зоологію і ботаніку).

VI. Відділ загальний із секціями: математичною, фізики і хемії та рисунковою. У секції фізики і хемії студії ведуться в трьох напрямках: фізики теоретичної, фізики технічної і хемії. Вступний іспит до математичної секції та секції фізики і хемії обнімає математику і фізику, а до рисункової секції рисунки.

Оплати в залежності від відділу в минулому шк. році вносили від 138.95 до 195.95 зол. До того приходять ще 30 золотих вписового, яке платять ті, що вперше вписуються на техніку. Тепер кружляють погослови про підвищення оплат. Однак досі про це нічого певного сказати не можна, а шкільні власті покищо заперечують, що зміни в тім напрямі правдоподібно не буде.

Удержання у Львові коштує 100—150 зол. місячно. Частина студентів може дістати приміщення в „Академічному Домі“ (около 100), а тоді кошти удержання значно зменшуються.

Докладніші інформації дотично вписів на Політехніку, вступних іспитів і т. д. подає Т-во „Основа“, Львів, вул. Сувійського 21. Колиб зголосилася відповідна скількість кандидатів, то Т-во „Основа“ приступилоб до зорганізування літотоложального курсу до вступного іспиту на Політехніку. Зголосуватися слід до 20. липня ц. р. Сам курс тривав би від початку серпня до половини вересня, а оплата на ньому вносила б 10—15 зол. від предмету.

ОСТАННІ ВІСТІ

ПРЕМ'ЄР ПРИСТОР ПРО ГОСПОДАРСЬКЕ ПОЛОЖЕННЯ ПОЛЬЩІ.

В четвер 2. липня ц. р. на схолинах послів ББ. у голови клубу пос. Єнджеєвіча виголосив прем. Пристор промову про господарське положення Польщі та ошадностеву акцію уряду. Виголосив догану під адресою промисловців, які легкодушно затають позички за кордоном і легкодушно виповідають працю робітникам. Тому на будуче буде відноситися уряд прихильно лише до тих промисловців, що зрозуміють жахливе господарське положення. Господарська криза в Польщі в першу чергу залежить на думку прем'єра від світової кризи. Своє твердження аргументував тим, що закордонний капітал має значну пайку у всіх важніших господарських підприємствах. Ось в акційних спісках мав у 1930 р. 44.6 відсотків капіталу, таксамо значну пайку в нафтовій промислі і приватних банках. Ці підприємства ведуть грабункову господарку в Польщі, тягнуть надмірні дивіденди, але не нагромаджують власних запасних фондів і резерв. Далі прем. Пристор заявив, що внесе законопроект до сейму в справі будівельної акції, яка дотепер спиралася лише на державний бюджет і кредит банків. Законопроект переробляє нові джерела доходу на будівельну акцію, але речиння урухомлення цих капіталів прем'єр не подає. Заявляється проти стягання до міст нових сезонних робітників та проти додаткових годин праці робітників у підприємствах. Ошадностева акція мала на цілі облекшити тягарі суспільности, томуто зредуковано бюджет на 415 міль. Апелує до господарських кругів, щоб свій егоїстичний інтерес підпорядкували для добра загалу.

ДЕМОНСТРАЦІЇ СТУДЕНТІВ У НІМЕЧЧИНІ.

В четвер 2. липня ц. р. відбулися в Вроцлаві великі демонстрації німецьких студентів під кличем повалення версайського трактату і воєнних довгів.

Таксамо студенти в Берліні уладили бурливі демонстрації спільно з гітлерівцями і штальгелімівцями на вулицях Берліна. Поліція розігнала демонстрантів гумовими палицями.

Масові арешти комуністів.

В п'ятницю 3. липня арештувала поліція біля 350 комуністів за ношення комуністичної відзнаки спартакіади, яку в останніх днях заборонено носити.

ПРАКТИЧНИЙ ЛІТНИК

з оглядом на ч. 4 й марки „Б У З Ъ К О“.

2894 5-8

Біржа.

Збіжжя.

Пшениця двірська 25.00—25.50, пшениця селянська 23.50—24.00, жито галицьке 24.50—24.75, ячмінь галицький броварський 25.00—25.50, ячмінь на млино 23.50—24.00, ячмінь пастівний 24.50—25.00, онес галицький 28.50—29.00, кукурудза румунська 23.50—24.00, баврабала промислова 0.00—0.00, фасоль біла 31.00—33.00, фасоль колорна 00.00—00.00, фасоль краса 30.00—31.00, горох пів-Вікторія 33.00—34.00, горох півний 32.00—33.00, бобик 21.00—21.50, мішанка паст. в зерні 00.00—00.00, вика 39.00—40.00, сіно солодке краєве прасоване 6.00—7.00, соломка прасована 5.50—6.50, гречка 30.00—31.00, льон 46.00—48.00, дубіль синій 22.00—24.00, ріпак 38.00—39.00, грисі кукурудзаний 00.00—00.00, мукка кукурудзана 00.00—00.00, отруби житні 12.50—13.00, отруби пшеничні 11.50—12.00, крупні гречані 57.00—59.00, пшона 00.00—00.00, крупні ячмінні 00.00—00.00, пеллаз 00.00—00.00, просо краєве 00.00—00.00, макухи львівні 30.00—31.00, мак синій 125.00—135.00, мак синій 100.00—110.00, конюшина чорна 00.00—00.00.

Гроші.

Американський долар 2 01.40—2 02.00, халандський долар 5 92.00—5 93.00, чеська корона 0 26.33—0 26.66, австрійський шілінг 1 25.00—1 25.30, румун. лей 0 05.25—0 05.50, французький франк 0 34.80—0 35.00, швейцарський франк 1 71.90—1 72.10, фунт штерлінгів 43 40.00—43 60.00, радянський червінець 0 00—0 00, німецька марка 2 11.87—2 11.95.

Золото: 20 корон 37 00.00—37 23.00, 20 франків 35 80.00—36 00.20, 20 німецьких марок 00 00.00—00 00.00, 10 російських рублів 47 00.00—47 20.00.

Срібло: Австрійська корона 0 36.00—0 36.30, 5 австрійських корон 2 00.00—2 10.00, австрійський фальорен 1 00.00—1 05.00, російський рубель 1 60.00—1 65.00, копійки на рубель 0 50.00—0 85.00.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосожа“ пастив кооперативам дня 3. VII 1931 р. масло експортне і десерове пріма — зол., літра молока 22—23 сот., літра сметани 1 20 зол., копа м'яса 4 50 зол. На кінець тенденція знижкова.

Інформуймо про себе чужину!

До відома видавництва, авторів, наукових установ, книгарень і приватних осіб.

З Українського Наукового Інституту в Берліні, від голови Обмінної Комісії д-ра І. Мірчука дістаємо таку відозву:

Живемо в часах, коли кожний нарід усіма силами змагає до того, аби якнайдокладніше знайомити весь культурний світ з власними культурними та науковими досягненнями. Першим засобом до цього є обмін духовними цінностями, науковими, літературними та мистецькими виданнями, мистецькі вистави, наукові з'їзди, товариства для культурного збагачення й співпраці і т. д.

Українська проблема стає в Європі чимраз актуальнішою і зацікавлення нею постійно зростає. З цього огляду інформація культурного світа про українську культуру, науку, літературу, мистецтво, господарство і т. д. — стає важною й невідкладною потребою дня.

У колах Українського Наукового Інституту в Берліні виринула думка, заснувати при Інституті постійне бюро розсилки українських книжок закордонним науковим установам. Його метою є систематичне й планове творення українських відділів у книгозбірнях таких наукових установ у Західній Європі, які займаються безпосередньо чи посередньо студіюванням України (сільвістичні семінари, інститути Східної Європи, національні бібліотеки, економічні наукові товариства тощо).

При живій участі й піддержці українського громадянства, а головню українських видавців і авторів можна буде в короткім часі довести до того, що кожна загранична наукова інституція, яка займається східно-європейськими справами, матиме потрібну українську літературу. Таким способом зробимо діло великої ваги, бо чужинці черпатимуть відомості про наші справи безпосередньо з українських джерел і навяжемо безпосередній контакт з чужими науковими інституціями і діячами.

Перевести це діло можна буде лише тоді, коли українські видавництва й автори, розуміючи вагу такої акції, з кожного накладу призначатимуть постійно якусь кількість примірників для поширення за кордоном за посередництвом такого бюро. До цього потрібні не лише наукові книжки в обсягу українства (історія, історія літератури, мистецтва, культури, твори суспільно правничі, з народнього господарства, статистичні збірники і т. д.), але не менше — й красне письменство (твори українських класиків та визначніших сучасних письменників) та мемуаристика. Багато того рода видань валяється десь по магазинах чи на горішках, головню після ліквідації емігрантських видавництв. Книжки ці нищать і нікому не приносять найменшої користі, а перелані до згаданого бюро, зробили би свою прислугу. Це тим легше зробити, бо Інститут готовий покрити кошти пересилки книжок.

Отже звертаємось до всіх українських видавництв і видавців, авторів і окремих осіб з проханням, щоб вони присилаючи нам свої видання, допомогли нам виконати велике діло інформації чужини про українську культуру. На випадок, якщо за наші посилки отримаємо від чужих установ чужі видання, перешлемо їх за раз українським бібліотекам і науковим товариствам.

Посилки треба спрямовувати на таку адресу: Bücheraustauschstelle am Ukrainischen Wissenschaftlichen Institute in Berlin W 56, Französische Strasse 28.

НОВИНКИ

— Українська робітня футер Юліана Глушевського, Львів, Коперника 16. II. пов. — Телеф. 2-11. Піскова 22. „Власна Хата“. Фотограф Лев Янушевич.

— Магазин постелі Р. Джала, Львів, Хорунжини 5. (коло кіна „Аполло“) поручає по найнижчих цінах ковдри, матеріали і постіль. Переробляє ковдри по 6 зол., матеріали по 8 зол.

— Нічні гості чи — пацифікація? До читальні „Просвіти“ в Долотові, пов. Калущ, вломився вночі на 30. червня ц. р. незнайомі люди, позривали образи Шевченка, Франка, Хмельницького і грамоту членства читальні та знищили їх, помісивши ногами на долівці. Дісталася теж чимало урядженню читальні. Лавки, столи і шафи з книжками поперевертано горі ногами. Спокошені утікли, буючи лямпи, що висіли в читальні.

— Богатство нашої землі. Товариство „Галиція“ довертіло цими днями новий шиб „Зигмунт“ V. на грунтах бориславської парохії в Мразниці з деинною продукцією 15.000 кг. роппи і 8 кубіків газу. Глибина шибу сягає до 1509 метрів. В сусідстві лежать шиб „Зузіна“ і „Глибськ“, які також мають гарну продукцію.

— Аргентинський консулат у Львові урядуватиме тимчасово у готелі Жоржа від 12.—2. попол. для справ воєністів львівського, станіславського, тернопільського та подільського, Новим консулом призначений п. Дато-Тессіторе.

— З українського культурного життя за границею. В товаристві „Прогресу“ в Моравській Остраві (Чехословаччина) проф. Дмитро Дорошенко виголосив 5. червня ц. р. реферат на тему „Націоналізм і державницькі змагання придушення українців перед світовою війною“.

— В більшовицькому раю. З Ростова над Доном дістався такий лист до редакції однієї загальної газети: „Коли когонебудь з Вас переконув би хтось сюди в Росію, то ледви чи він повірив би, що не знаходиться в домі божовілів. Він не хотів би жити і скінчив би самогубством. Коли ми тут живемо далі, то це тому, що привикли до цього життя і думаємо, що всі люди так живуть. Горстка озброєних диктаторів держить в руках при помочі зброї й тяжких матеріальних відносин цілий край. Ціле життя концентрується в червоничайці. Там знають не тільки, що чоловік говорить і думає, але також що він їсть. Купиш скрито хліб — дають під суд, купиш мясо — під суд. І одні і друге велика рідкість. Усього бракує. Але на більшовицькі газети ми багаті. Скоро переженемо Америку.“

Д-р Олександр Падолінський Львів, пл. Більчевського 10. ВІХАВ. ВЕРТАЄ В ОСТАННІХ ДНЯХ ЛИПНЯ.

— Сумні часи. У Варшаві відобразив собі життя поштовий урядник Копачинський на вість, що його зредували. Там же кинувся з 4-го поверху суддя Волинні, Беджицький, наслідком грошевих клопотів.

— Батько вбив доньку. В Сарафінцях, пов. Городенка, погубила наслідком удушення Олена Бойчук. Під замітом душоубства арештовано її батька Костя Подольського, що сварився з нею за маєток.

— Діти і револьвер. Гаєвий Скібіцький у Ведромичах лишив у хаті револьвер і двох синків. Бавлячися зброєю, 5-літній хлопчина застрілив свого 7-літнього братчика.

— Генерал Людендорф засудив німецький суд у Готі на 500 марок кари за знеславлення гр. Дона. Людендорф закинув йому на одних зборах, що Дон знав ще в 1911 р. про плян замаху на австрійського наслідника престолу, врештеш Фердинанда та викликання світової війни, але не повідомив про це нікого, щоби до того не допустити.

— Промоції. На чеській політехніці в Празі промувався 25. червня ц. р. інж. хемії Арк. Кейван з Буховини на доктора технічних наук. — На Карловім університеті в Празі промувався 26. червня ц. р. на доктора медицини: Стефан Семігнівський з Ходорова і О. Сандурський з Калуща. Там же промувалася 30. червня ц. р. на магістра фармації (з відзначенням) Дарія Пшепурська, дочка о. Андрія Пшепурського. — Осип Хомінський і Яків Козарук одержали в червні ц. р. на львівському університеті дипломи магістрів філософії з музикології (з дуже добрим поступом).

— Лет довкола світа. До Нью Йорку прилетіли 1. ц. м. два летуни Пост і Гатті, що облетіли цілу земну кулю довкола. Простір 24.000 км. перелетіли впродовж 8 днів, 15 годин і 51 мин., з чого на сам лет припадає 4 дні 10 годин і 8 минут. Великий океан перелетіли на півночі, між Сибірю та Аляшкою. За свій лет дістануть 90.000 доларів нагороди.

— Найбільшого душоуба стратили 2. ц. м. в Кольонії. Є це відомий Петро Кіртеп, що в місті Дісельдорфі та околиці убив щось двадцять осіб та допустився багато інших злочинів. В квітні ц. р. засудили його на кару смерті. На вість, що влада відкинула його просьбу в спра-

Повідомляємо отсим заінтересовані круги купців, промисловців і т. д., що
З ДНЕМ 1. ЛИПНЯ 1931. — відкрили ми
Банковий Дім Г. А. Гріндліндер — при вул. Леґіонів 21.
та погоджуємо
всі ділання, що входять в обсяг банковості і банкових інтересів, а передовсім
Інкасо векслів на цілу Польщу
Зачетовання принятих до інкаса векслів. Кореспонденти по всіх краях.
ТЕЛЕФОН 76.42.

Телегр. адреса „ФОНДБАНК“ ЛЬВІВ

Дописи.

ДОЛИНА. (Ювілейне свято в честь екс. митрополита Шепецького). Заходом святочного комітету міста Долини, у склад якого входили представники культурно-освітніх товариств та українського громадянства під проводом о. Шмбали, відбулися дня 21. червня ц. р. в честь екс. митр. Андрея Ювілейне свято. Свято це розпочалося в год. 10. торжественною Службою Божою, при співучасті священників, представників деканатів повіту, яких було 17. Служби Божі вислухали маси народу з міста і з сіл. Співав хор Т-ва „Боян“ з Долини. Прегарну патрістичну проповідь виголосив о. Бордун з Тур-Великої. Службу Божу закінчив о. Шмбала проповіддю, в якій подав до відома про висилку телеграми на руки Достойного Ювілята. Грімке многократно „Многая Літа“ залунало під церквою. В год. 12.30 розпочалася в честь Ювілята селі „Вратської Хати“ святочна академія. Академія почалася відспіванням кантати „Привіт“ Котка. Співав мішаний хор. По кантаті виголосив д-р М. Пачовський реферат, в якому пригадав безліч високоблагородних діячів Митрополита і відкрив його глибоко-патрістичну душу. Третьою точкою програми була „На Ванілонських ріках“. Виконав мішаний хор Т-ва „Боян“. Відтак п. Тася Глазівна віддеклямувала вірш Карманського „На Олімпій Горі“. По деклямації почули ми „Аве Марія“ Гупола, сопранове со-льо п. Дарії Глазів в супроводі фортепіано і скрипки. Відтак слідувала пісня Котка „Вечірній давін“ у виконанні мужеського селянського хору з Велдіжа. Друга частина програми почалася деклямацією вірша Антоана Вартового, написаного спеціально на це свято, п. з. „Князеві“, яку деклямував сам автор. Слідує точка — це „Степова могила“ Гайсера, скрипкове со-льо п. Ярослава Бойдуника в супроводі фортепіано. Відтак Ліста „Мазарська рапсодія“, фортепіано-ва продукція на чотири руки у виконанні п. п. І. Дереш і Д. Глазів. Потім була деклямація п. Криської „В храмі Святого Юра“ В. Лепкого, а відтак два сопранові со-ля п. Дарії Глазів в супроводі фортепіано: „Молитва“ Артемовського і „Они дітинки“ Людкевича. Остання точка програми: „Почайська Матір“ Леонтовича у виконанні мішаного хору Т-ва „Боян“ Академією закінчено пісню „Многая Літа“ і абірним відспіванням національного гімну. Сольові точки супроводила фортепіано п. Ірина Дереш. Хор Т-ва „Боян“ в Долині виступав під орудою п. Івана Шумського. Академія випала понад сподівання гарно. Долина дала в дарі Достойному Ювілятові все, що могла.

СПОРТ.

Недільні змагання.

В цю неділю (5. ц. м.) з приводу міждержавних змагань Польща-Латвія змагань між ліговими дружинами не буде. У львівській А-класі грають: Ресовія-Україна у Рясеві, Погонь (Стрий)—ІІ Сокіл у Стрию, Польонія—Погонь І Б в Перемишлі, Ревера—Чорні І Б в Станиславові. У Львові відбуваються на гриші Погоні товариські змагання Гасмоней—Погонь і змагання олд-бойз з Чорними.

3 судової салі.

ПРИСУД У ПРОЦЕСІ ПРОТИ 12-ОХ ЗДОГАДНИХ ЧЛЕНІВ О. У. Н.

В п'ятницю 3. липня ц. р. закінчився процес проти 12-ох здогадних членів ОУН, який тягнувся аж два тижні. Після відчитання вердикту суддів присяглих, трибунал по нараді видав вирок, яким засуджено С. Вардасівського на 3 роки тяжкої тюрми, М. Ласейчука, і І. Ткача по 2 роки, Салая на 5 років та Б. Стецишина на 4 роки тяжкої тюрми. Засудженням почеслено теж слідчий арешт. Обвинуваченого Е. Врещено-ну і 6-ох підсудних звільнено від вини і кари.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:

Субота, 4. липня, година 8.—веч. „Ніс до гори“.
Неділя, 5. липня, година 8.—вечором „Ніс до гори“.

Театр Ріжнородностей (в Нар. Домі):

Субота, 4. липня, година 7.30 веч. „Королева передмістя“, водевіль Круж-зовського.
Неділя, 5. липня, година 7.30 вечором „Королева передмістя“, водевіль Круж-зовського.

Малий Міський Театр:

Вечірній.

Львівська опера в Кракові розпочинає свій літній сезон 15. ц. м. Інвігураційний вечір виповинить „Аїда“.

Кіно.

АПОЛЬО: „Малам Дібарі“ (Пола Негрі, Гарі Лідже, Емілі Явінго, Райнольд Ші-пель).

КАСІНО: „Покидка батька“ — зву-кова.

КОЛЬБОСЕН: „Ночі в пустинях“ (Джон Гілберт), „Моря“ (Бастер Кітон).

ЛЕВ: „На заході без змін“ (Ремарка).

МАРУСЕНЬКА: „Знакомі зі спального вагону“ (Мариана Дітоїх) і звукові до-датки.

ОЯЗ: „Пат і Патахон у Люнапарку“, ПАЛАС: „Маски“ (Стюарт Вебс, Мар-селл Альбані).

ПАІ: Звукова фільма „Липарі кохання“.

ПАСАЖ: „Білі індіанки“ (Рекс Без), „Ллойд“ (Боротьба Томсона з Ельмо Лінкольном).

ФАТІМОРГАН: „Парада небішників“, „Вічне кохання“.

ХІМЕРА: „Таїна поштової скриньки“ та Тижняля.

СТИЛЕВ: „Без серця, без душі“ і ко-медія.

УПХА: „Небезпечний флірт“, „Коли виба 12 година“.

Присилайте передплату!

Програма радіо.

Субота, 4. липня 1931 р.

Берно (341,7) 19.05 Концерт хору. Лондон (356,3) 19.30 Кантатальна музика. Штутгарт (360,1) 22.40 Танцюва музика. Гамбург (372,2) 16.00 Балетова музика. Букарешт (394,2) 21.15 Танцюва музика. Берлін (419) 16.30 Концерт оркестральний. Відень (516,4) 12.00 Легкий хестральний. Відень (516,4) 12.00 Легкий концерт капелі Сільвінг. Любляна (575,8) 20.00 Несадий вечір. Харків (937,5) 15.00 Концерт симфонічний. Ленінград (1000) 18.30 Концерт.

